

Č

ČABAR

»Mjera za zapremninu u razno vrijeme i na raznim mjestima različite veličine«. Eventualno ilustrirati ovu enigmatičnu definiciju, kojoj nije pošlo za rukom da definiše čabar. Osim toga mjesto u Gorskom Kotaru, da se ne zaboravi!

ČAČAK

Donosimo podatke o stanovništvu iz god. 1948: 12.987. Štampamo ovu E. osam godina kasnije, godine 1956, kada se je broj stanovništva u Čačku izvan svake sumnje izmijenio. Treba preispitati, da nam se ne desi, da dobijemo iz Čačka otvoreno pismo o tome, kako pojma nemamo koliko stanovnika Čačak danas ima.

ČAČKOVIĆ

Oba Čačkovića, Miroslav i Vladoje. Nije mi jasno da li je za historijski razvoj naše medicinske nauke profesor kirurške propedeutike tako važan da uđe u Enciklopediju? Kao beletrista (Ladanjski) svakako ne ulazi.

ČAČKOVIĆ, Miroslav

Bio sam predložio, koliko se sjećam, da se briše. Međutim, u koliko je Redakcija zauzela stanovište da je Čačković tako važna pojava, te ima da se notira u jednoj internacionalnoj Enciklopediji, što se mene tiče, može ostati, ali ni u kom slučaju kao Ladislav Ladanjski. Te njegove crtice zaista ne vrijede ništa!

ČAGALJ

4. red »veličina nabadače«; ta je igla: »Stecknadel«! Čagalj (Ortstein) u našem jeziku je canis aureus - vidi šakal, tal. *sciacallo*, njem. *Schakal* od turskog *čakal*. Da ne bi bilo zabune.

ČAHURA

(Kapselroatsel). Rečeno je već, da se ove zagonetke svedu na jedan realan minimum! Treba ih sve revidirati, a ove rimovane kretinizme u obliku primjera u toj enigmatiči u svakom slučaju brisati. Ispast će još tako, da će ova poezija biti jedina poezija, citirana u Enciklopediji.

ČAHURA

Uz riječ čahura ponavljam, što sam već rekao u nekoliko varijacija: Kod sastavljanja alfabeta nema sistema, i postupa se à peu près! Čahura je ušla kao ovoj metka, a nije kao ovoj svilene bube, stoje isto tako važno! U vezi sa čahurom u alfabetaru nema:

Čabar, Čador, Čaj, Čajniče (Mjesto u Hercegovini), Čakavci (koji govore ča mjesto što), čakšire, čakmak (kremen, ognjilo)! Isto tako nema: Čakov Turen, Čakovec, Čakovac! Čalma nije ušla, a čako jeste, premda je obrađena vrlo loše! Nema čun, čamac; čamovina (vrsta crnogoričnog drveta, jalovine); Čanad (Banatsko mjesto), Čanak (zdjela), Čaprazdivan. Nema vrlo važne jedinice: čaranje, čarati i čar!

Čarka kao iluzionistički trik i kao mala bitka; *pugna levis*.

Čardak i čardaklija: Čardaklija je vinova loza (penjalica) koja se penje po čardaku. Čardak uopće nije objašnjen etimološki! Turcizam kao *bellevue d'une maison*, balkon; od dasaka sabijena vidjelica na sprat; čardak na kući ili na krovu kuće, platforma ograđena za promatranje s dalekim izgledom; gornji spratovi višekatnog zdanja: gornji, visoki i tanki čardaci; čardak je isto tako i koš za kukuruz na stupovima.

ČAHURICE

Capsulae. Zaboravljena je *capsula glandis*, žirova čašica. Isto tako »capsula« je i *cocon*, svilena buba. Čahura je osim toga metalni ovoj za metak, fišek, kesa od hartije valjkastog oblika sa prahom i olovom za pušku. Vidi Fišeklija.

ČANADIJA, Stjepan

Pet redaka bibliografije, kod imena, koje stoji pod znakom pitanja uopće, da li je potrebno da bude uzvršten u E. Takvih imena ima na buljuke. Budemo li ih donosili, preplavit će nas kao skakavci, a budemo li ih brisali, bit ćemo mjestimice nepravedni, zato je bolje da ih brišemo kolektivno po principu, da ih vodimo u evidenciji i da ih predamo Jugoslavicu. U ovoj vrsti enciklopedije nema baš nikakva smisla citirati popularne knjižice Hrvatskog prirodoslovnog društva.

ČARAPIĆEVA BUNA

Donosimo Čarapićevu bunu Vasinih sinovaca Đorđa i Marka, a na Vasu Čarapića smo zaboravili. Svi oni, koji se šetaju beogradskom Vasinom ulicom, crknut će od smejurije (za nas u svakome slučaju bolne).

ČARTIZAM

Generalna napomena. Kod čitanja ovih tekstova, treba dati lektorima u redakciji konkretne, provjerene podatke o tome, da li su verifikatori izvršili svoj posao. Jer, onda se ne bi desilo da se stranka Toriesa, u vhidgovsko-toryevskom parlamentu piše sa y. Isto tako, kada se zadire u već prelomljene kolone i kada se baca jedna riječ od osam slova, redak 4 - »epohalno«, onda neka se vodi računa o tome da s ovim deleturom prouzrokuje preslagivanje od tri reda, što znači bacanje novaca i vremena. Neka se takva fraza, koja se naknadnom lektoru ne sviđa, ako je takav postupak opravdan, zamijeni adekvatnom jednom riječi od osam slova, da ne bude tih operacija, koje su u svakom slučaju skupe.

ČASOPIS

Isto tako kao kod Čartizam. Izbacivanje pojedinih riječi od pet-šest slova, suvišna rabota. Ako je fraza glupa zamijeni je pametnom.

ČAŠA

(Krstić)

62 retka: Krstićevom članku nema prigovora, on je proziran kao prava kristalna čaša. On je horizontalno i vertikalno savršen. 62 retka, međutim ipak ostaje 62 retka. Nije ni u

kakvom omjeru sa čitavim balansom alfabeta. Imao bih samo jednu primjedbu: (čaša) djeljana od drveta. I onda citati bečarskih »popijevki«, ovu riječ iskonski mrzim - puna srca pune čaše, brisao bih, kad nema citata iz najsuptilnijih lirskih realizacija.

ČAUŠEVIĆ, Hadži Mehmed Džemaluddin

S obzirom na neuralgičan problem arabice (»prilagodio arapska slova za pisanje hrvatskim jezikom,«), da se nacionalni atributi brišu, jer muslimani pišu svojim jezikom, dakle »našim«, prema tome evazivno, po oportunitetu!

ČAVČAVADZE, Ilija Grigorjevič

Punih 10 redaka jednom gruzijskom književniku, o kome ne znamo ništa. Ako je potrebno da bude notiran, neka se notira, ali da jedan »predsjednik zemaljske banke u Tiflisu« dobije kod nas 10 redaka? Nelogično.

ČAVKA

Da se ilustrira.

ČEDADSKO EVANĐELJE

11 redaka. Ovi prokleti hodočasnici, među kojima se ističe uvijek iznova Branimir sa svojom ženom Marjušom, koju u našim historijskim dokumentima zovemo najmanje u 15 varijanata, potpuno su suvišni, tim više, što se o ovome akvilejskom hadžiluku i onako govori na mnogim drugim mjestima naših historijskih prikaza. Čedadsko evanđelje da se ne anulira kao jedinica. Reducirati na konstataciju fakta u 2-3 reda.

ČEHOSLOVAČKA

Uz historijski tekst i u vezi s njim, da se utvrdi u okviru jednog dopisa R. Čolakoviću ili Alešu Bebleru, kako da se danas tretiraju pitanja od godine 1948-1954? Kakav stav i kakav ton? Šta da se radi sa pogibijom sistema Beneš-Masaryk, Slanski i t.d. i t.d.

ČEHOV, Mihail Aleksandrovič

Kao što je ispravljeno. Napomena. Imena gradova koja su izmijenjena u suvremenoj historiji, pišu se kao što su se pisala one godine koja se navodi. Nije prema tome Lenjingrad nego Petrograd.

ČELJUSTI

Dva članka. Oba pod čeljusti. Nije metodički tačno. Ne mogu čeljusti imati dva posebna naslova pod istim terminom. »Čeljusti, koštani pokretni dijelovi glave« i t.d. pod brojem 1. i pod brojem 2. u istom članku kao dijelovi sprava. To mislim da je bio princip, koga se valja držati.

ČENGIĆ SMAIL AGA

»Istakao se u bojevima protiv Prvog srpskog ustanka 1804-1813«. Bez obzira što zvuči apologetski, da se tu Čengić »istakao«, trebalo bi ipak reći gdje se »istakao« ako se »istakao«, i šta je radio u tim bojevima za punih 9 godina? Kad mu se već daje priznanje u formi apologije, da barem znamo o čemu se radi. A zatim ne treba zaboraviti niti na apologeta tog istog Čengića, na Mažuranićev ep!

ČEP

Kad je već riječ o čepu i kad se već objašnjava enciklopedijski, ne vidim razloga da se ne citira germanizam štopel, koji je u upotrebi isto tako kao i francuski bouchon! Tire-bouchon, štopelziger. Sve područja barovita i jaja rovita, nomenklatura maglovita.

ČEPEPNIN, Nikola

»Komponirao u raznim formama muzičkog stvaranja«. Sjajno objašnjenje! Upravo klasično.

ČEPIĆI

(suppositoria), ostavio bih pod suppositoria, dao čepiće kao eksplikativno, i čitav tekst prestilizovao strogo naučno medicinski. Kaže referent: »čepići, kod sobne temperature kruti lijekovi koji se stavljaju u otvore tijela gdje se kod tjelesne topline rastvaraju.«

Suppositoria, mješavina kakaovog masla i želatine i lijekova, koja se rastvara kod temperature čovječjeg tijela, a stavlja se bolesniku u veliko crijevo ili u vaginu u obliku optica ili čepova i t.d. i t.d. Šta će mu ona sobna temperatura? Ne razumijem!

ČERINA, Vladimir

7 redaka. Upravo 6 i po. O Čerini nije rečeno ništa. Kad ga već notiramo, ne treba mu dati ocjenu: »Bio pod utjecajima futurizma i pasatizma«. Reci ma što.

ČERMAK

Čini mi se da je zaboravljen. Važan predstavnik genre-kompozicije! »Ranjeni Crnogorac« i t.d. Ne treba zaboraviti ilustracije!

ČERNODRIMSKI, Vojdan

Vidi napomenu pod Čeren.

ČERNOV, Viktor Mihajlovič

20 redaka. Najviše 5. Potpuno je suvišno 5 redaka za bibliografiju Černova, osim toga, sve ove tekstove ruske treba ponovno revidirati i verifikovati sa Ruskom enciklopedijom.

ČERNJAJEV, Mihail Grigorjevič

Opet jedan klasičan primjer, kako tekstovi između ELZ i Jugoslavike nisu koordinirani. Čemjajev u Jugoslavici nema više od 15 redaka, a u ELZ 27!

ČERVONEC

(rus. *cervonnyj*, crven). Zašto ne bismo citirali ruske pojmove i riječi, kad ih već citiramo, ruskom transkripcijom? To pitanje da se principijelno riješi i da se dosljedno provede kroz sve tekstove.

ČESMA

»Ako je slobodno postavljena, uvijek je u horizontalnoj projekciji četverokutna, a svršava sa jednostrešnom, dvostrešnom ili četverostrešnom plohom i po tome se razlikuje od evropskih fontana ili orijentalnih šadrvana«. Ne razumijem ništa.

Česma znači vodovod, vaserlajtung, u običnom svakodnevnom smislu, a tako se u Srbiji i upotrebljava.

ČESMIČKI, Ivan

Odakle znamo, da je njegov ujak Ivan vitez od Sredne, od one Sredne u Križevačkoj županiji. Da li se sklonio ili nije na Medvedgradu, gdje je i umro, to ne znamo kako je bilo. Međutim ovo, da je »doskora umro« imalo bi da znači kao da nije ubijen, a upravo to je bio slučaj.

ČEŠLJANA VUNA

Dolazi pod vuna. Ne može početi s pridjevom. Češljana kao jedinica, a Čabrinovića Nedeljka, Čazme, čakavskog dijalekta, čtvrтка i četnika nema. Isto tako padaju mi na pamet: Čačak, čeze, ček, Čengić Smail aga, Čepićsko jezero, Čerina Vlado, general Černjajev, slikar Čikoš Sesija, otok Čiovo, Čop Matija, svi Čolaci, Čubrilović Veljko, Učinović Schiavonne i Čučuk Stana. Kad nije ušao Petrović Veljko, ne književnik nego njen suprug, t.j. kad Čarapić Vasa ima 13 riječi, zašto da uđe Čučuk Stana?

ČEŠLJASTA KERAMIKA

Nikakve invencije nemaju naši arheolozi, operirajući trajno sa samim germanizmima. Kammkeramik = češljasta keramika. Kako to zovu Rusi? Englezi? Švedi, i uopće nordijski narodi? Posljednja rečenica u 5. i 6. retku glasi: »Kameno oruđe u mnogome imitira oblike, kakvi su u neolitku bili izrađivani od kosti«. U kakvoj vezi stoji kameno oruđe s češljastom keramikom?

ČEŠLJUGAR

Da se ilustrira.

ČETVEROPREG

Daje uputnicu vidi Quadriga. Četveropreg nije quadriga. Objasnite ga na ovome mjestu kao šesteropreg i t.d.

ČETVRTA BOLEST

Prema ruskom pedijatru Filatovu citirajte je ruski.

ČIČISBEJSTVO

Bolje bi bilo da se objasni cicisbeo!

ČITLIK

Kod nas se uobičajilo da se zove čitluk! Ja bih ga ostavio pod čitluk.

ČOP, Matija

Zaboravili ste kada je rođen i kada je umro.

ČUNJEVI

Kegle, nitko ih ne zove tako. Mi se kuglamo, pa kad smo već kuglači ...

ČETVRTINA

Ne bi li se sve daće, dažbine i porezi svrstali negdje zajedno kao što to čine ampelolozi sa vinom i grožđem?

ČISTILA

Bolje aperitiva, jer čistila zapravo su purgantia - purgatorium, i više vuku na čistilišno čistilište, nego na sredstva za pospješene probave. Dati kulturno-historijski osvrt! Ne zaboraviti Molièrea.

Purgantia su droge ili smjese koje oživljavaju djelatnost crijeva. To su mineralna i biljna sredstva. Preporuča se strogo medicinski tekst.

ČIZMEDŽIJE

Vuk ih prije svega piše čizmeđlije, a zatim, kad su već obrtnici a nisu zanatlije, šta ćemo da radimo sa čizmom, kad nemamo osim čizme ni čizmara, koji ni po čemu nije manje važan od čizmedžije? Ni čizmarke, ni čizmarluka, čizmaša, čizmanke, čizmešije, čizmetine, čizmice i čizmića. Prema tome predlažem da se briše. Da se ostavi u evidenciji za J. E. Da mi se javi tko je to lice određeno za tu evidenciju i da li je otpočelo svojim radom?

ČLAN

Citiram: »Fizički ili svjesno s ugovornicama nazočno, poznato«; ta ista varijacija: »Predmet - nije razgovornicima pobliže poznat« i t.d. Nejasno.

Član (od lat. *membrum*), kao član nekog društva, zajednice, odbora, vijeća, životinjske vrste, akademije. Član u algebri, u arheologiji, u zakonu, u metrici, u teologiji, u aluzijama, u figurama stila.

ČLANAK

Articulus. Zglavak na prstu, na nozi, dio jedne vjerske dogme, svetog pisma, teksta uopće. Artikul ili članak kao paragraf zakonski. Članak kao zglavak u tijelu, gležanj. Članak od trske ili loze, od kukca. Ovdje je opisan članak kao »sadržajno samostalan sastavak« i t.d., a da se ne zaboravi novinski članak, uvodni članak, članak pod crtom, podlistak, feuilleton, člancić, člankopisac. Kad ulazi članak onda treba da uđe i član! Član kao: dva po dva vola u sprezi pod plugom, pojedini dijelovi zemlje, posjeda, vinograda, oranice i td. Član društvene zajednice, član ili dvočlan u vojničkim redovima i t.d. i t.d.

ČLANKONOŠCI

»Tijelo je zaštićeno hitinom, koji je između članaka tanak«? ?

ČOHA, v. Čoja (*pannus*, lat.)

Gledajte, ljudi, akademijski rječnik! On je u protuslovlju s onim što Vi tvrdite. Ako darovac i riza - »isto znače« - onda ih stavite odmah uz čoju i t.d.

ČOLAKOVIĆ, Rodoljub-Ročko

Nije rođen 7. I. 1900 nego 7. VI. 1900.

Redoslijed zatvora svrstan kronološkim redom je ovaj - izdržao tu kaznu u Lepoglavi, Sremskoj Mitrovici i Mariboru.

»U Mitrovici sa Titom«, to se briše.

Kada se već govori o njegovim ilegalnim zadacima, neka se istakne, da je bio u Španiji po zadacima partije od septembra do novembra god. 1937.

Uapšen je u Zagrebu 1. IX. 1939.

Sekretar AVNOJ-a izabran 29. XI. 1943, a ne 30. XI. 1943.

Septembra 1948 postaje član Savezne vlade.

Da je poslanik rodnog kraja u Saveznoj skupštini, to se briše. Dovoljno je narodni poslanih sreza Bjeljinskog.

On je član CK, onda CK SK BiH i SKJ.

Ne ističe se kao podpredsjednik Saveznog izvršnog vijeća, nego to jeste.

Nije član Izvršnog komiteta nego samo CK SK BiH i CK SKJ.

Kad je riječ o »Kući oplakanoj«, dovoljno je da se kaže da je izdana u više izdanja u Zagrebu, Beogradu i Sarajevu, a tom prilikom skreće se pažnja, da ova »Kuća oplakana« kao bibliografski podatak nije štampana kurzivom kao ostali bibliografski podaci.

»Izdajnička politika desnih socijalista« i t.d. briše se iz bibliografije kao nevažna brošura.

Da se ne zaboravi slika, da se tako prerađen članak ponovno vrati redaktoru.

ČOLIĆ, Karlo Nikola

»Izradio nacрте za lančani most u Budimpešti«. Prije svega u Budimpešti postoje dva lančana mosta: lančani koji se tako zove, grofa Szécheny-a, i Carice, upravo kraljice Elizabete. Lančani most izgradio je i konstruisao Englez Clark! Što znači, prema tome, da je Čolić izradio nacрте za taj most? Da li je bio crtač nacрте ili konstruktor? Mislim, može da se briše! Ostavite ga u evidenciji za J. E.

ČOP, Matija

»Estetika braće Šlegel«? Šta je to? »Receptivni humanist??« Isto tako »bohorčica« nije jasno, što je?

ČORAK, Mija

»Plesna umjetnica«. Zar balerine zovemo tako? Do 1935 u kazalištu u Zagrebu. »Kad je otišla u inozemstvo« - briše se. Plesala i u filmu: *Smrt labuda* - briše se. Međutim: ako navodimo neki film treba da se kaže čiji je.

ČORBA

Vidi Rj. J. A. Isto tako Čorbadžija, čorbast, čorbetina, čorbica, čorbolog. Zaista je već čorbine čorbe čorba to, da ovdje jalovo lajem, da gledate što pišu naši rječnici o pojedinim riječima i pojmovima, jer onda ne biste napisali eksteritorijalno: naziv za juhu u istočnim krajevima naše zemlje.

ČOVJEK

Članak je uglavnom dobar. 548 redaka plus 100 (rezervisano za reprodukcije u autotipiji), oko 700 redaka, mislim ipak hiperdimenzionirano.

ČOVJEK

Generalna napomena.

Molim da mi se vrati moja vlastita napomena, nemam je u kopiji.

Ad strana 190. IV Evolucija čovjeka. A. Faktori evolucije. »Postavlja se pitanje, kako se iz skupine driopiteka i sivapiteka razvio čovjek«. Na istoj strani B. Paleontološki nalazi kao svjedočanstva raznih studija evolucije čovjeka Nešto mlađi antropoidi, poznati pod imenom sivapiteka i neopiteka, približuju se čovjeku po nekim svojim obilježjima, osobito po građi kutnjaka, i t.d.

Imam impresiju, da bi u svakom slučaju u okviru ovakvog prikaza bilo korisno da se upotrebe i konzervativni, više-manje idealistički autori, prosto kao kontrapunkt, da bi i teza time postala jasnija. Da se pregledaju: BOULE, MARCELLIN ET T.V. VALLOIS (ELEMENTS DE PALEONTOLOGIE HUMAINE) - LES HOMMES FOSSILES, PARIS 1952. Postoji o tom problemu čitava rpa suvremene literature: PILT DOWN-ČOVJEK od Th. DAWSONA, o kome Weiner, Oakley i Le Gros Clark tvrde da je čista prevara, a uzimaju ga u odbranu: WEINERT (Z.f. Morphologie u. Antropol., Stuttgart, 1954, p.p. 304-315). Svi ovi lijevi, desni, konzervativni ili kontrarevolucionarni t.zv. specijaliste tvrde, da nije dokazano da bi dašnji veliki majmuni bili preci čovjeka. Prema tome ova teza uporno i tvrdoglavo traje i dalje i trebalo bi se i njom pozabaviti, kao s elementima ljudske gluposti. Sve spiritualističke i idealističke teorije, od bergsonizma na ovamo, trebalo bi ovdje obuhvatiti sa protudokazima. Indeterminističke i antidekonističke filofske hipoteze samo pojačavaju našu vlastitu tezu. Danas sa crkvenim misliocima mnogobrojni »civilni« govore o evoluciji, kao o nekoj vrsti dogme u koju više ne vjeruju ni Auguri, i koja se održava samo za neku svjetinu. U vrijeme kada se Krist lično javlja Svetome Ocu, to bi trebalo nekako drastičnije podcrtati.

Dao bih nekoliko napomena principijelne naravi.

DEFINICIJU izmijenio bih: Čovjek zauzima u okviru razvoja živih bića najviše mjesto (izgleda mi manje patetično.) Isto tako dao bih varijantu kod LINNÉ-a: K. Linné u svojoj sistematici *Systema naturae*, 1735, svrstao je čovjeka pod imenom Homo sapiens i Homo silvestris s višim majmunima u prvu vrstu sisavaca, Primata (Primates). Isto tako poslije BUFFONA (1749) J. B. Lamarck je u svom djelu *Philosophie zoologique* (1809) prvi postavio problem o životinjskom podrijetlu čovjeka i sam još neodlučan pred krupnim zaključkom transformizma. Predlažem da se čitava partija o katoličkoj doktrini briše, i to iz principijelnih razloga, jer Crkva zvanično i danas tretira taj problem dogmatski. Ono vrđanje njenih »učenjaka« - prosto je luk i voda. Prema tome, brisao bih sve što je precrtano crvenim mastilom (10 redaka). Nastavio bih sa Franklinom, poslije konstatacije: »Nakon žučnih polemika nametnulo se ovo mišljenje naučnim krugovima«. Dolazi partija sa Franklinom: Franklin je definirao čovjeka i t.d. sve do »svoju volju«.

Partiju - Da čovjek pripada životinjama i pasus »Izvan svake sumnje« stavio bih na kraj članka.

169 a. Skratio bih na leksikografsko nizanje fakata.

169 b. Štakori? Nitko od Srbijanaca ne će razumjeti o kojoj se vrsti životinja radi.

169 c. Položaj čovjeka u zoološkom sistemu. Da li Lemuroidese nisu ispale iz primata? Da li ta kategorizacija još uvijek vrijedi?

Paleontološki dio sveo bih isto tako na leksikografska fakta. Ovaj historijat čini mi se daje preopširan.

Suvremene hipoteze o podrijetlu čovjeka, 171. Poligeetska hipoteza, sve što je potcrtano nije jasno - »i koji su nastali jedni od drugog na raznim područjima i t.d. i t.d.«

Isto tako 172. Pojam križanja nije jedan terminus tehnicus jedinstven u interjugoslovenskom smislu.

Resume: Kada je riječ o čovjeku, ne treba zaboraviti ženu. I ona je čovjek. Trebalo bi nešto reći o generalnom potezu: što znači u historiji čovjeka i njegove svijesti Deklaracija o pravima čovjeka, koja je uslijedila kao revolucionarna formula negacije feudalnoga društva i početak građanske klasne svijesti, formulisane politički. Isto tako socijalistička teza o

ukinuću eksploatacije čovjeka po čovjeku, koja stoji na početku stvaranja besklasnog društva. Od teze da je čovjeka stvorio bog od duše i od tijela na svoju sliku i priliku, da ga iskušava đavo, da je čovjek čovjeku vuk, pak do koncepcije, da je čovjek ravnopravno biće, koje samo stvara uslove svog života, to su parole u okviru kojih se razvija ljudska historija. Ne treba zaboraviti čovjeka ni lingvistički: muško, žensko, dijete, mladić, momak u općem smislu. Osim toga čovjek kao formula za oznaku tjelesnih i misaonih svojstava. Čovjek znači i podanika, čovjeka koji je podređen nekoj vlasti. Čovjek je razumna životinja, sisavac koji hoda uspravno, koji je razvio sposobnost kretanja na stražnjim nogama, a svoju ruku produžio do alata. O retorici i izobličanju pojma čovjek: čovjek kao dijete božje, bogočovjek, nadčovjek, i raščovječenje kao izobličjenje ljudskih svojstava uslovljeno neljudskim uslovima života.

ČUDO

Ne bi trebalo izostaviti kao poseban termin. Čudesa se zbivaju i danas, zvanično ovjerovljena kominikejom Sv. Oficija. Sv. oca papu posjetio je Krist 2. XII. 1954. Assunta proglašena je dogmom kao tjelesno uzašašće djevice. Lourdes i t.d.

ČUKA, Jakov

Vidi Jugoslavensku. Potpuno je suvišno da se govori o tome da je poznao romanske književnosti i t.d. Isto tako Instruktio super jure matrimoniali, 7 redaka se briše.

ČUNJAŠ I ČUNJAŠICA

Gospodin sa suprugom, stanuju u enciklopediji odvojeno kao dvije jedinice. Ali ima neka razlika među njima: gospođa Čunjašica je kućevlasnica. Ona ima doduše »vrlo malu kućicu«, a on, čini se da je beskućnik. Za razliku od supruge ona »spretno pliva naopačke«, »veslajući stopalom«, i »hrani se meduzama«. On, međutim, uopće ne pliva i ne hrani se meduzama. Treba ih staviti u enciklopedijski konkubinat i spojiti!